

Chuẩn hóa đạo đức nghề nghiệp nhà giáo: Khẳng định vị thế học thuật và vai trò dẫn dắt đội ngũ

13:11 17/05/2026

Việc Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành Thông tư số 24/2026/TT-BGDĐT và Thông tư số 26/2026/TT-BGDĐT về chuẩn nghề nghiệp giáo viên, giảng viên đang được xem là bước đi quan trọng trong chiến lược chuẩn hóa đội ngũ nhà giáo theo hướng hiện đại, chuyên nghiệp và hội nhập.

Các hoạt động trải nghiệm tạo môi trường học tập vui tươi, năng động cho học sinh. Ảnh minh họa

Không chỉ dừng lại ở việc hoàn thiện hệ thống tiêu chuẩn nghề nghiệp, các quy định mới còn đặt trọng tâm vào xây dựng đạo đức nghề nghiệp như nền tảng cốt lõi nhằm khẳng định vị thế học thuật, trách nhiệm xã hội và vai trò dẫn dắt của đội ngũ nhà giáo trong giai đoạn đổi mới giáo dục.

Xây dựng hệ giá trị đạo đức thống nhất cho toàn ngành

Điểm nổi bật của hai Thông tư là việc thiết kế tiêu chuẩn đạo đức theo hướng thống nhất cho các hạng chức danh nghề nghiệp, từ giáo viên, giảng viên mới vào nghề đến đội ngũ nhà giáo cao cấp.

Theo TS Phạm Kim Thư – Phó Hiệu trưởng Trường Đại học Công nghệ và Quản lý Hữu Nghị, cách tiếp cận này thể hiện rõ quan điểm: đạo đức nghề nghiệp là giá trị nền tảng của mọi nhà giáo, không phụ thuộc vào vị trí hay thâm niên công tác.

Việc xây dựng chung một hệ giá trị đạo đức giúp tạo ra chuẩn mực thống nhất trong toàn hệ thống giáo dục, góp phần nâng cao tính chuyên nghiệp, tính ổn định và sự minh bạch trong công tác đánh giá, bồi dưỡng đội ngũ.

Trong bối cảnh giáo dục đang chịu nhiều áp lực từ chuyển đổi số, hội nhập quốc tế và yêu cầu đổi mới phương pháp đào tạo, việc duy trì một nền tảng đạo đức chung được xem là yếu tố quan trọng để giữ vững bản chất và giá trị của nghề dạy học.

Ảnh minh họa

Đạo đức nghề nghiệp phải gắn với vai trò dẫn dắt

Bên cạnh những ưu điểm, nhiều chuyên gia cho rằng việc chuẩn hóa đạo đức nghề nghiệp cần tiếp tục được hoàn thiện theo hướng phản ánh rõ hơn đặc thù của từng nhóm nhà giáo.

Theo TS Phạm Kim Thư, đối với giảng viên đại học, các yêu cầu như liêm chính học thuật, đạo đức nghiên cứu khoa học hay trách nhiệm trong công bố quốc tế cần được nhấn mạnh hơn để phù hợp với môi trường học thuật hiện đại.

Đồng quan điểm, ThS Nguyễn Thị Ngọc Bích – Phó Trưởng ban Kiểm định - Đảm bảo chất lượng, kiêm Trưởng khoa Y Dược - Thẩm mỹ, Trường Cao đẳng Viễn Đông cho rằng, việc xây dựng chuẩn đạo đức chung là cần thiết để tránh tình trạng “phân tầng đạo đức” trong nghề giáo.

Theo bà Bích, một giảng viên cao cấp không có chuẩn đạo đức cao hơn về bản chất so với giảng viên mới vào nghề, nhưng khác ở tầm ảnh hưởng, vai trò học thuật và trách nhiệm dẫn dắt đội ngũ.

Do đó, ở các hạng chức danh cao như giảng viên cao cấp hay giáo viên hạng I, cần bổ sung rõ hơn yêu cầu về trách nhiệm nêu gương, dẫn dắt chuyên môn và lan tỏa giá trị đạo đức nghề nghiệp. Đây không chỉ là yêu cầu quản trị nhân sự mà còn là yếu tố phản ánh đúng vị thế học thuật của đội ngũ nhà giáo trong xã hội hiện đại.

Trách nhiệm, tận tâm và liêm chính học thuật là giá trị cốt lõi

Các chuyên gia giáo dục nhận định, trong mọi giai đoạn phát triển của giáo dục, trách nhiệm và sự tận tâm với người học luôn là thước đo quan trọng nhất của đạo đức nghề nghiệp nhà giáo.

Trách nhiệm không chỉ thể hiện ở việc hoàn thành chương trình giảng dạy mà còn là sự cam kết đối với sự phát triển toàn diện của học sinh, sinh viên. Trong môi trường giáo dục hiện nay, người học cần được trang bị không chỉ kiến thức mà còn cả kỹ năng sống, tư duy độc lập và khả năng thích ứng với xã hội biến đổi nhanh chóng.

Sự tận tâm của người thầy cũng được thể hiện qua khả năng lắng nghe, thấu hiểu và đồng hành cùng người học. Những hành động nhỏ như động viên đúng lúc, hỗ trợ học sinh vượt qua áp lực tâm lý hay ứng xử công bằng, nhân văn có thể tạo nên ảnh hưởng sâu sắc đối với quá trình hình thành nhân cách của người học.

Đặc biệt, trong môi trường giáo dục hiện đại, liêm chính học thuật đang trở thành yêu cầu cốt lõi đối với đội ngũ giảng viên, giáo viên.

Theo ThS Nguyễn Thị Ngọc Bích, áp lực công bố khoa học và sự phát triển mạnh mẽ của công nghệ số đang đặt ra nhiều thách thức liên quan đến đạo văn, gian lận nghiên cứu hay thiếu minh bạch trong hoạt động học thuật.

Liên chính học thuật không chỉ quyết định uy tín cá nhân mà còn ảnh hưởng trực tiếp đến chất lượng đào tạo, niềm tin xã hội và vị thế của hệ thống giáo dục quốc gia. Quan trọng hơn, đây còn là giá trị nêu gương đối với người học, bởi một nền giáo dục trung thực không thể được xây dựng từ những người làm nghề thiếu trung thực.

Đưa chuẩn mực đạo đức trở thành văn hóa nghề nghiệp

Các chuyên gia cho rằng, việc ban hành các chuẩn nghề nghiệp mới đã tạo ra nền tảng pháp lý quan trọng để xây dựng đội ngũ nhà giáo chuyên nghiệp, hiện đại và hội nhập.

Tuy nhiên, vấn đề cốt lõi hiện nay không còn là xây dựng thêm tiêu chuẩn, mà là làm thế nào để các chuẩn mực đạo đức thực sự đi vào thực tiễn, có thể đo lường, giám sát và trở thành văn hóa nghề nghiệp trong toàn ngành giáo dục.

Khi đạo đức nghề nghiệp được thực thi một cách thực chất, đội ngũ nhà giáo không chỉ nâng cao chất lượng giảng dạy mà còn khẳng định được vị thế học thuật, vai trò dẫn dắt và sức ảnh hưởng xã hội của mình trong tiến trình đổi mới giáo dục quốc gia.

Hoàng Phương (t/h)